

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΡΩΜΗ**

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

**ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΤΙΣ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ,
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ & ΕΠΕΝΔΙΥΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
2012**

ΙΤΑΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το 2012 υπήρξε μια από τις δυσκολότερες χρονιές για την ιταλική οικονομία, η οποία από το Μάιο του 2011 είχε ξεκινήσει να δέχεται σημαντικές πιέσεις από τις διεθνείς χρηματαγορές, με αποτέλεσμα την εκτόξευση των spread πάνω από τις 500 μονάδες βάσης το 2011 (ρεκόρ 575 μονάδων σημειώθηκε στις 09.11.2011), και την σταδιακή αποκλιμάκωσή τους κατά τη διάρκεια του 2012, ώστε στα τέλη του 2012 να κυμαίνονται περί τις 321 μονάδες βάσης. Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου του Μιλάνου αύξησε την αξία του κατά 8,25% από τις αρχές του 2012, έπειτα από δύο συνεχόμενες χρονιές απωλειών (25,28% το 2011 και 12% το 2010).

Σημαντικό πρόβλημα αποτέλεσαν και οι συνεχόμενες υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας τόσο της ιταλικής οικονομίας, όσο και σημαντικών βιομηχανιών, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης.

Η ιταλική οικονομία δοκιμάστηκε κατ' εξακολούθηση και από το γεγονός ότι πολλές διεθνείς και εγχώριες βιομηχανίες αποφάσισαν να μεταφέρουν τη δραστηριότητά τους εκτός της χώρας. Ενδεικτικό του κλίματος είναι ότι η τρίτη μεγαλύτερη βιομηχανία παραγωγής αλουμινίου, η αμερικανική ALCOA, αποφάσισε να κλείσει το εργοστάσιο παραγωγής της στη Σαρδηνία, προκαλώντας θύελλα αντιδράσεων και σημαντικές κινητοποιήσεις στη Ρώμη.

Κατά το 2012 πολλές ιταλικές εταιρείες, εξαιτίας των χρεών και της κρίσης ρευστότητας αποτέλεσαν αντικείμενο μεγάλου ενδιαφέροντος ξένων πολυεθνικών, ιδιαίτερος γαλλικών και κινεζικών. Αξίζει να αναφερθεί η εξαγορά του ομίλου Ferretti (ενός από τους παγκόσμιους ηγέτες στο σχεδιασμό, την κατασκευή και την πώληση των μηχανοκίνητων σκαφών) από την κινεζική Shandong Heavy Industry Group – Weichai, του Valentino Fashion Group από την καταρινή Mayhoola for Investments S.P.C., καθώς και η συγχώνευση της Fiat Industrial SpA με την ολλανδική CNH Global N.V.

Χαλυβουργία Ilva

Η Χαλυβουργία Ilva με έδρα στον Τάραντα της Νοτίου Ιταλίας του ομίλου Riva, ο οποίος διαθέτει μονάδα παραγωγής και στη Θεσσαλονίκη (Hellenic Steel), διέκοψε, κατόπιν δικαστικής απόφασης στις 26.07.2012 για παραβιάσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα, τη λειτουργία της μονάδας της. Η εν λόγω απόφαση προκάλεσε πλήθος αντιπαραθέσεων, ακόμα και σε υψηλό πολιτικό επίπεδο με παρέμβαση ακόμα και του ίδιου του Πρωθυπουργού. Η ιταλική Κυβέρνηση αποφάσισε την άμεση αποδέσμευση των εγκεκριμένων κονδυλίων ύψους 336 εκ. ευρώ για την

περιβαλλοντική εξυγίανση της περιοχής του, ενώ η Διοίκηση της Piva διέθεσε 146 εκ. ευρώ για τον εκσυγχρονισμό της μονάδας.

Fiat-Chrysler

Στις 16.09.2012 η Fiat ανακοίνωσε την εγκατάλειψη του πενταετούς προγράμματος που είχε δημοσιοποιήσει τον Απρίλιο του 2010, επονομαζόμενου «Fabbrica Italia» και το οποίο προέβλεπε επενδύσεις 30 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 20 δισ. ευρώ στις ιταλικές μονάδες παραγωγής της Fiat, εξαιτίας της σοβαρής κρίσης που πλήττει την αγορά αυτοκινήτου στην Ιταλία και την Ευρώπη. Όπως ήταν αναμενόμενο η ανακοίνωση αυτή προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων. Στις αρχές του 2012 ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου είχε γνωστοποιήσει την πρόθεση πλήρους συγχώνευσης των δύο εταιρειών και την πιθανή μεταφορά της έδρας της εταιρείας. Επιπροσθέτως, δεδομένης της οικονομικής κρίσης που πλήττει την Ιταλία, ο οίκος αξιολόγησης S&P υποβάθμισε στις 22.04.2012 την πιστοληπτική ικανότητα της εταιρείας.

Expo 2015

Η πόλη του Μιλάνου έχει αναλάβει τη διοργάνωση της EXPO 2015, με θέμα: «Τρέφουμε τον πλανήτη - Ενέργεια για τη ζωή». Η EXPO 2015 πρόκειται να λάβει χώρα στις εγκαταστάσεις της Rho Fiera στα βορειοανατολικά του Μιλάνου σε μια έκταση 200 εκταρίων και προβλέπεται να προσελκύσει περί τους 160 χιλ. επισκέπτες ημερησίως. Σχεδιάζεται να δημιουργηθούν νέα περίπτερα σε έκταση 1,1 τ.χλμ. και να διοργανωθούν 7.000 περίπου εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (Μάιος-Οκτώβριος 2015).

Στα τέλη του 2012, 113 χώρες είχαν επιβεβαιώσει τη συμμετοχή τους. Εκκρεμεί, επί του παρόντος, επιβεβαίωση συμμετοχής Ελλάδος.

Φορολόγηση εκκλησιαστικής περιουσίας

Τέθηκε τέλος στη φοροαπαλλαγή της Εκκλησίας για την περιουσία της που δεν προορίζεται για θρησκευτικούς σκοπούς. Εξαιρέση αποτέλεσαν τα ειδικά εκκλησιαστικά σχολεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Esodati

Οι αποκαλούμενοι «esodati» είναι μια κατηγορία εργαζομένων άνω των 50 ετών, που έχουν τεθεί εκτός αγοράς εργασίας και που δεν έχουν ακόμη συνταξιοδοτηθεί εξαιτίας της αύξησης των ορίων ηλικίας ή της μεταβολής των προϋποθέσεων για συνταξιοδότηση. Υπολογίζονται, σύμφωνα με τον ασφαλιστικό φορέα INPS, σε 350.000, για το ήμισυ περίπου εκ των οποίων, η Κυβέρνηση Μόντι προσπάθησε με διάφορα μέτρα να εξεύρει λύση. Αποτέλεσε, επίσης, ένα θέμα στο οποίο η ιταλική Κυβέρνηση δέχθηκε δριμυία κριτική για τους χειρισμούς της.

Υπό το φως των ανωτέρω, η ιταλική Κυβέρνηση υπό τον κ. Μ. Monti προχώρησε σε μια σειρά νομοθετημάτων που είχαν ως στόχο την έξοδο της Ιταλίας από την κρίση και την επάνοδο της οικονομίας αυτής σε τροχιά ανάπτυξης. Έκαστο των νομοθετικών διαταγμάτων προϋποθέτει την έκδοση σημαντικού αριθμού εκτελεστικών πράξεων εκ μέρους των αρμόδιων, για το κάθε θέμα, Υπουργείων, προκειμένου τα νομοθετήματα αυτά να τεθούν, πρακτικά, σε ισχύ. Συγκεκριμένα:

1. Διάταγμα για την Οικονομική Μεγέθυνση της Ιταλίας - Απελευθερώσεις:

Περιλαμβάνει σειρά μέτρων που αφορούν στην άρση των γραφειοκρατικών περιορισμών (εκκαθαρίσεις, άδειες, πιστοποιητικά) που εμποδίζουν την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επιπλέον, προβλέπει την απελευθέρωση του κλάδου των μεταφορών, το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων και το διαχωρισμό, στον κλάδο ενέργειας, της διαχείρισης των υποδομών και της εμπορικής εκμετάλλευσης αυτών.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Κυβέρνησης Monti από την εφαρμογή του εν λόγω Νόμου θα επέλθει, μακροπρόθεσμα, αύξηση του ΑΕΠ κατά 11% αύξηση της κατανάλωσης κατά 8%, των επενδύσεων κατά 18% και της απασχόλησης κατά 8%.

2. Διάταγμα για την Απλοποίηση της Ιταλίας:

Κύριος στόχος του εν λόγω Διατάγματος είναι η απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, η επιτάχυνση του μέσου χρόνου ολοκλήρωσης των διοικητικών διαδικασιών, η εξοικονόμηση οικονομικών πόρων για τις επιχειρήσεις και η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Μεταξύ άλλων προβλέπονται η υποχρεωτική χρήση του Διαδικτύου σε όλη τη Δημόσια Διοίκηση, τηλεματική εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων, απλούστευση κρατικών διαγωνισμών, κατάργηση μεγάλου αριθμού απηρχαιωμένων νόμων, απλούστευση των γραφειοκρατικών προϋποθέσεων για την ίδρυση ΕΠΕ, διαχωρισμός μεταξύ της επιχείρησης φυσικού αερίου (Eni SpA) και της εταιρείας διαχείρισης του δικτύου διανομής φυσικού αερίου (Snam Rete Gas SpA), φορολόγηση των εισοδημάτων από κεφάλαια και εισοδημάτων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με φορολογικό συντελεστή 20%.

3. Διάταγμα για τη Φορολογική Απλοποίηση της Ιταλίας:

Εισηχθήσαν με το εν λόγω Διάταγμα, ορισμένες καινοτομίες που το κάνουν ακόμη πιο ισχυρή δράση στον τομέα της απλοποίησης της φορολογικής νομοθεσίας και της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής. Ειδικότερα, μεταξύ των απλουστεύσεων στον τομέα της φορολογίας, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η καταβολή των φορολογικών υποχρεώσεων σε δόσεις, η αναβολή της πληρωμής κατά τη λήξη της προθεσμίας πληρωμής, απλούστευση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων από τις σχετικές συναλλαγές για ΦΠΑ από υποκείμενους στο φόρο κ.ά.

4. Διάταγμα για την Απασχόληση:

Αφορά στην απασχόληση και περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με τη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας προκειμένου να ενισχυθούν οι προοπτικές ανάπτυξης της Ιταλίας. Συγκεκριμένα αποτελείται από τις εξής θεματικές ενότητες: ευελιξία κατά την είσοδο και κατά την έξοδο από την αγορά εργασίας, (το περίφημο άρθρο 18), μέτρα κοινωνικής στήριξης και αρωγής, επαγγελματική κατάρτιση.

5. Διάταγμα για την Περιοχή των Δημοσίων Δαπανών:

Το Διάταγμα αφορά στην περικοπή και εξορθολογισμό των δημοσίων δαπανών, συνολικού ύψους άνω των 35 δισ. ευρώ, για τα έτη 2012-2014, προκειμένου να επιτευχθεί ο ετεροχρονισμός, κατ' αρχήν, της αύξησης του Φ.Π.Α. κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες έως το πρώτο τρίμηνο του 2013, και κατά δεύτερο, η επέκταση της διάταξης περί «συνταξιοδοτικής προστασίας»¹ σε επιπλέον 55.000 εργαζομένους. Συγκεκριμένα, οι περικοπές ανέρχονται σε 4,6 δισ. ευρώ το 2012, 10,8 δισ. ευρώ το 2013, 11,6 δισ. ευρώ το 2014 και 12,1 το 2015. Μεταξύ των μέτρων προβλέπεται: μείωση του αριθμού των υπαλλήλων και των διευθυντικών στελεχών των Υπουργείων, των Επαρχιών της Ιταλίας κατά το ήμισυ, κατάργηση Δικαστηρίων, Εισαγγελιών και Δικαστικών Υπηρεσιών, μείωση του αριθμού των υπηρεσιακών οχημάτων, μείωση του κονδυλίου για τις προμήθειες στο χώρο της Υγείας κ.ά. Το Διάταγμα αποβλέπει στη βελτίωση της λειτουργίας του κρατικού μηχανισμού μέσω της προώθησης των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών, στην ποιοτική και ποσοτική διασφάλιση και βελτίωση των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης και στην παροχή ωφελημάτων προς τους Ιταλούς πολίτες.

¹ Αφορά σε εργαζομένους που εγκατέλειψαν εθελοντικά την εργασία τους στο πλαίσιο πχ. εθελουσίας εξόδου, οι οποίοι είχαν κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με την προηγούμενη νομοθεσία, ενώ με τη νέα κινδυνεύουν να βρεθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς οποιοδήποτε επίδομα.

6. Διάταγμα για την Ανάπτυξη:

Αποσκοπεί στην τόνωση της εθνικής οικονομίας και αποτέλεσε το δεύτερο νόμο που ψήφισε η ιταλική Βουλή σε χρονικό διάστημα μικρότερο των 2 ετών με ανάλογο σκοπό. Περιλαμβάνει μέτρα ανάπτυξης ύψους 70-80 δισ. ευρώ, για την ενίσχυση των επιχειρήσεων, με τη μορφή project-bond και mini-bond στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (πόροι ύψους περίπου 40 δισ. ευρώ) και με τη μορφή επενδύσεων σε οικοδομικά έργα και σε ενεργειακές υποδομές (περίπου 30-35 δισ. ευρώ). Οι πόροι υλοποίησης του εν λόγω Διατάγματος εξαρτώνται από τα αποτελέσματα του Προγράμματος Περιστολής των Δημοσίων Δαπανών, καθώς και αξιοποίησης των κρατικών περιουσιακών στοιχείων. Τα μέτρα αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, στην αποκατάσταση της ζήτησης στην αγορά, στην ενδυνάμωση των επιχειρηματικών κινήτρων, στην προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, στην ενίσχυση του τομέα οικοδομικών εργασιών, στην ανάπτυξη των λιμένων.

7. Διάταγμα για την Υγεία:

Επιφέρει μεταρρυθμίσεις στον τομέα της Υγείας, καλύπτοντας ευρύ φάσμα ζητημάτων, όπως διεύρυνση της πρωτοβάθμιας παροχής υγειονομικής περίθαλψης, απομάκρυνση μηχανών τυχερών παιχνιδιών από σχολεία και λατρευτικούς χώρους, διαφάνεια στο διορισμό των Διοικητών των νοσοκομείων, υγειονομικούς ελέγχους σχολικών γευμάτων κλπ.

Κρατικός Προϋπολογισμός 2012 – «Νόμος Σταθερότητας»

Τα κύρια σημεία του Νόμου Σταθερότητας αφορούν στη φορολογική μεταρρύθμιση, τις φοροαπαλλαγές και τις φορολογικές ελαφρύνσεις, τα κοινωνικά επιδόματα (1,5 δισ. ευρώ), την αναχρηματοδότηση των διεθνών αποστολών (προϋπολογισμός ύψους 750 εκατ. ευρώ για το πρώτο εξάμηνο), το «Ecobonus²» (για 10 χρόνια), τα δημόσια πανεπιστήμια (800 εκατ. ευρώ) και ιδιωτικά (25 εκατ. ευρώ), την πυρηνική ενέργεια, τη Δημόσια Διοίκηση και τη Νότιο Ιταλία.

Η εξοικονόμηση πόρων από τον κρατικό προϋπολογισμό αναμένεται να φθάσει τα 1,43 δισ. ευρώ για το 2011, τα 200 εκ. ευρώ το 2012 και 191 εκ. ευρώ το 2013.

Μακροοικονομικά Στοιχεία

Αναφορικά με τα μακροοικονομικά μεγέθη της ιταλικής οικονομίας, οι προβλέψεις τόσο της Ιταλικής Στατιστικής Υπηρεσίας (Istat), όσο και των διεθνών οργανισμών είναι δυσοίωνες και κάνουν λόγο για επιστροφή της ιταλικής οικονομίας σε ύφεση. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Istat, το Α.Ε.Π. της Ιταλίας θα μειωθεί κατά 2,3% το 2012, ενώ ο Ο.Ο.Σ.Α. προβλέπει ότι η Ιταλία θα καταγράψει ύφεση ύψους 2,2% το 2012 και 1% το 2013, ασκώντας επιπλέον αρνητικές πιέσεις στην απασχόληση, τους μισθούς και στο επίπεδο τιμών. Αιτίες αυτής της βραχυπρόθεσμης κάμψης, σύμφωνα με τον Οργανισμό είναι το πρόγραμμα λιτότητας, ο χαμηλός δείκτης εμπιστοσύνης και η δυσκολία πρόσβασης σε πιστώσεις.

Ανησυχητικό στοιχείο παραμένει το υψηλό Δημόσιο Χρέος, που προβλέπεται, μάλιστα, να αυξηθεί. Για την ακρίβεια, σύμφωνα με τις αναθεωρημένες προβλέψεις της Τράπεζας της Ιταλίας, το απόθεμα του ιταλικού Δημόσιου Χρέους το οποίο ήταν στο 120,7%, το 2011, θα ανέλθει το 2012, σύμφωνα με τις προβλέψεις, στο 126,0%, συνολικού ύψους, στις 30/11/2012, 2.020.668 εκ. ευρώ.

Σε ό,τι αφορά το δημοσιονομικό έλλειμμα της Ιταλίας, ως ποσοστό του Α.Ε.Π., σύμφωνα με τα στοιχεία της Istat για το τρίτο τρίμηνο του 2012, αυτό διαμορφώθηκε στο -3,7%.

Δυσοίωνες είναι οι προβλέψεις για την ανεργία, η οποία αναμένεται να διαμορφωθεί στο 10,6% το 2012. Περισσότερο όμως συνεχίζουν να πλήττονται οι νέοι, των οποίων το ποσοστό ανεργίας έφτασε το 32,1%, από 26,5%.

² Έκπτωση ίση με το 55% του ακαθάριστου φόρου για παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης

Ο πληθωρισμός, σε ετήσια βάση αγγίζει το 3,0%. Κύριο ρόλο στην άνοδο του τιμάριθμου συνεχίζει να διαδραματίζει η συνεχής ανοδική πορεία των τιμών των καυσίμων, χωρίς τα οποία ο πληθωρισμός θα ανερχόταν αντίστοιχα σε 2,0%.

Τέλος, η βιομηχανική παραγωγή για το διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2012 μειώθηκε κατά 6,6%, ενώ και η κατανάλωση, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Κυβέρνησης, θα καταγράψει πτώση της τάξεως του 2,8% για το 2012 και 1% για το 2013.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (δισ. ευρώ)	1,536,2	1.488,5	1.547,1	1.559,9	2.014**	
Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ (σε μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης)	104	104	100	101		
Μεταβολή ΑΕΠ (%)	1,3	-3,5	2,2	1,7	-2,3	-0,5
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%)	3,5	0,8	1,6	2,9	3,0	
Ανεργία (%)	6,7	7,8	8,8	8,4	10,6	11,4
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-2,7	-5,4	-4,5	-3,9	-3,7***	
Δημόσιο Χρέος	105,7	116,0	118,6	120,7	126,0	121,8
Πρωτογενές Έλλειμμα / Πλεόνασμα Προϋπολογισμού (% ΑΕΠ)	-3,1	-5,7	-4,3	-4,0	0,9	1,5
Εξαγωγές (% μεταβολή)	1,17	-20,94	15,64	11,41	1,3	2,4
Εισαγωγές (% μεταβολή)	2,33	-22,10	23,45	9,01	-7,9	0,9

Πηγή: Τράπεζα της Ιταλίας, Istat

* Προβλέψεις Ιταλικής Στατιστικής Υπηρεσίας, 05.11.2012

** Στοιχεία της Τράπεζας της Ιταλίας για το μήνα Οκτώβριο 2012

*** Στοιχεία της Ιταλικής Στατιστικής Υπηρεσίας για το τρίτο τρίμηνο 2012

Εξωτερικό Εμπόριο

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ιταλικής στατιστικής υπηρεσίας (Istat), το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2012, το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου σχεδόν ισοσκελίστηκε ανερχόμενο, τελικά, σε 4,576 δισ. ευρώ, ενώ το αντίστοιχο διάστημα του 2011 παρουσίαζε έλλειμμα ύψους 20,862 δισ. ευρώ. Συγκεκριμένα, ο όγκος εμπορίου ανήλθε στα 269,180 δισ. ευρώ, εκ του οποίου οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 9,08% ανερχόμενες στα 132,302 δισ. ευρώ και οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 3,71%, ανερχόμενες σε 136,878 δισ. ευρώ. Η ώθηση των εξαγωγών υπήρξε απόρροια, κυρίως, των εξαγωγών προς τις χώρες εκτός Ε.Ε., ενώ αντίθετα οι εισαγωγές το εννεάμηνο του 2012 μειώθηκαν, πρωτίστως εξαιτίας της πτώσης που κατεγράφη στις χώρες της Ε.Ε. Παραδοσιακά οι κύριοι εμπορικοί εταίροι της Ιταλίας είναι οι: Γερμανία, Γαλλία, ΗΠΑ, Ελβετία και Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ τα βασικά εξαγωγίμα προϊόντα της είναι: ορυκτά

καύσιμα, ορυκτά λάδια & προϊόντα της απόσταξης αυτών, φαρμακευτικά προϊόντα, αυτοκίνητα, μέρη και εξοπλισμός οχημάτων, πολύτιμα μέταλλα.

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Εμπορικές Σχέσεις

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΛ.ΣΤΑΤ.), για το διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2012, στα οποία δε συμπεριλαμβάνεται η αξία των πετρελαιοειδών και τα οποία ευρίσκονται υπό αναθεώρηση, η Ιταλία αποτέλεσε τον πρώτο προορισμό των ελληνικών εξαγωγών, καλύπτοντας το 10,73% του συνόλου αυτών και δεύτερη χώρα, ως προς τις εισαγωγές (11,31% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών), καταγράφοντας αύξηση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Η αξία των εμπορικών ανταλλαγών Ελλάδος-Ιταλίας, για το δεκάμηνο του 2012, ανήλθε σε 4,372 δισ. ευρώ, καταγράφοντας πτώση κατά 488 εκ. ευρώ, ήτοι 23,65% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2011 (4,859 δισ. ευρώ).

Ειδικότερα, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς την Ιταλία, κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2012 ανήλθε 1,514 δισ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση κατά 7,57% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2011 (1,638 δισ. ευρώ). Η αξία των εισαγωγών από την Ιταλία, για την υπό εξέταση περίοδο, ανήλθε σε 2,858 δισ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση για τέταρτη συνεχή χρονιά και συγκεκριμένα κατά 11,30% σε σχέση με το 2011 (3,222 δισ. ευρώ).

Το ύψος του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου ανήλθε σε 1,344 δισ. ευρώ, έναντι 2,871 δισ. ευρώ το 2010, κλείνοντας επιπλέον την ψαλίδα μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών, ενώ ο δείκτης εξαγωγών προς εισαγωγές ανήλθε στο 0,53.

Τα πέντε πρώτα ελληνικά εξαγωγίμα προϊόντα για το διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2012 είναι τα: αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο, τα ψάρια και μαλακόστρακα, τα λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά, οι πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές και ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών.

Τα πέντε πρώτα ιταλικά προϊόντα εισαγωγής για το εν λόγω διάστημα του 2012 αποτέλεσαν τα: πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές, μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά, φαρμακευτικά προϊόντα, χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας.

σε ευρώ	2008	2009	2010	2011	Ιαν-Οκτ 2012	% Μεταβολή Ιαν-Οκτ 12/11
Όγκος Εμπορίου	8.920.350.041	7.026.027.338	6.411.817.880	6.125.967.005	4.371.709.630	-23,65
Εξαγωγές	2.001.859.507	1.591.270.948	1.770.387.620	2.123.772.758	1.513.688.007	-7,57
Εισαγωγές	6.918.490.534	5.434.756.390	4.641.430.260	4.002.194.247	2.858.021.623	-11,30
Εμπορικό Ισοζυγίο	-4.916.631.027	-3.843.485.442	-2.871.042.640	-1.878.421.489	-1.344.333.616	-15,16
Δείκτης ΕΞ/ΕΙΣ	0,29	0,29	0,38	0,53	0,53	-

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Ενέργεια

Αγωγός φυσικού αερίου ITGI

Στις 13.01.2012 η ελληνική Κυβέρνηση επανέλαβε την στήριξή της στο σχέδιο ολοκλήρωσης του αγωγού ITGI, με κοινή ανακοίνωση του Υπουργείου Εξωτερικών και του ΥΠΕΚΑ. Στις 20.02.2012 και μέσω εντεινόμενων φημών για την απόρριψη του σχεδίου του αγωγού ITGI υπέρ του TAP το ΥΠΕΚΑ εξέδωσε, από κοινού με το ιταλικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, ανακοίνωση για την στήριξη της υποψηφιότητας του αγωγού ITGI. Παρόλα αυτά την ίδια ημερομηνία ανακοινώθηκε από την BP που μετέχει την Κοινοπραξία Shah Deniz II, ότι ο ITGI, αποκλείστηκε από την επιλογή για τη μεταφορά του αζέρικου αερίου.

Τόσο η ελληνική πλευρά, όσο και η ιταλική, συνέχισαν την στήριξή τους στον αγωγό ITGI και μετά τον αποκλεισμό του από την Κοινοπραξία, ενώ η εταιρεία IGI Ποσειδών προσπάθησε επανειλημμένως για ανατροπή της εν λόγω απόφασης.

Η αλλαγή στη στάση της ιταλικής Κυβέρνησης επήλθε περί τα μέσα Ιουλίου, ενώ της ελληνικής επήλθε μετά την επίσκεψη του Υπουργού Εξωτερικών κ. Αβραμόπουλου στη Ρώμη, συνοδευόμενου από τον Υφυπουργό ΠΕΚΑ κ. Παπαγεωργίου, για συνομιλίες με τον ιταλό ομόλογό του, στις 07.08.2012, κατά την οποία συζητήθηκαν και ενεργειακά θέματα.

Αγωγός φυσικού αερίου TAP

Στις 20.02.2012 ανακοινώθηκε η προεπιλογή σχεδίου αγωγού TAP από την Κοινοπραξία Shah Deniz II.

Στις 27.09.2012 υπεγράφη στη Νέα Υόρκη το Μνημόνιο Κατανόησης από τους Υπουργούς Εξωτερικών των τριών εμπλεκόμενων χωρών. Στις 17.12.2012 η εταιρεία TAP έλαβε από το αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος παράταση κατά εννιά μήνες της προθεσμίας υποβολής της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων.

Εξαγορά Edison από EdF

Εντός του 2012 ολοκληρώθηκε η συμφωνία που είχε υπογραφεί στις 26.12.2011, για την αύξηση του μεριδίου της γαλλικής εταιρείας «Electricité de France SA» στην ιταλική «Edison SpA» από το 50% στο 80,7%, έναντι 700 εκατ. ευρώ, έπειτα από προσπάθεια, σχεδόν, επί ένα έτος της γαλλικής εταιρείας να πάρει τον έλεγχο της ιταλικής. Ο ιταλός Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης κ. C. Passera δήλωσε πολύ ικανοποιημένος για την κατάληξη των διαπραγματεύσεων και η συμφωνία θεωρήθηκε από τους Ιταλούς ως «ηθική δικαίωση», ενώ αποτέλεσμα αυτής υπήρξε η μείωση των χρεών της «Edison» κατά 1,1 δισ. ευρώ και η ανάδειξη της A2A σε δεύτερο σημαντικό ιταλικό ενεργειακό όμιλο.

Αποκρατικοποίηση Δ.Ε.Π.Α.

Στις 11.04.2012, μεταξύ των εκδηλώσεων ενδιαφέροντος για την αποκρατικοποίηση του Ομίλου ΔΕΠΑ, που υπεβλήθησαν έγκαιρα και σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης, ήταν και αυτές των ιταλικών εταιρειών ENI SpA και Edison SpA.

Επενδύσεις

Ιταλικές επενδύσεις στην Ελλάδα

Η Ιταλία τοποθετείται στην έβδομη θέση στην κατάταξη των κύριων επενδυτών στην Ελλάδα. Οι ιταλικές επενδύσεις το 2011 αυξήθηκαν κατά 51,2 εκ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 3,30% στο σύνολο των εισροών ξένων άμεσων επενδύσεων.

Το μεγαλύτερο μέρος της ιταλικής παρουσίας στην Ελλάδα αποτελείται από πολλές μικρομεσαίες εταιρείες για τις οποίες δεν είναι εύκολο να συγκεντρωθούν στοιχεία και οι οποίες μέσω

μεταπωλητών και τοπικών αντιπροσώπων διαθέτουν ένα εκτεταμένο δίκτυο διανομής καταναλωτικών αγαθών, αλλά και γενικότερα ιταλικών προϊόντων (είδη ένδυσης, έπιπλα, είδη οικιακής χρήσης, τρόφιμα κλπ.).

Αποκρατικοποίηση Ο.Π.Α.Π.

Υπεβλήθη στις 12.12.2012 στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, η βελτιωμένη οικονομική προσφορά, ύψους 190 εκ. ευρώ, για την αποκρατικοποίηση των Κρατικών Λαχείων για χρονική περίοδο 12 ετών, από τη σύμπραξη των εταιρειών OPAP Investment Limited, Lottomatica Giochi e Partecipazioni S.r.l., Intralot Lotteries Limited και Scientific Games Global Gaming S.à.r.l.

Η συνολική αξία του οικονομικού ανταλλάγματος για το Ελληνικό Δημόσιο, σε ονομαστικές τιμές, συμπεριλαμβανομένου του εφάπαξ τιμήματος των 190 εκ ευρώ αναμένεται να ανέλθει σε περίπου 1,5 δισ. ευρώ στη 12ετία, δηλαδή περίπου 125 εκ. Ευρώ κατ' έτος.

Ελληνικές επενδύσεις στην Ιταλία

Στην Ιταλία δραστηριοποιούνται 37 εταιρείες ελληνικών συμφερόντων, μεταξύ των σημαντικότερων οι: ΒΙΟΧΑΛΚΟ, ΤΙΤΑΝ, ΦΑΓΕ, ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, INTRALOT, ΜΑΙΛΛΗΣ, COCA – COLA 3E.

Τουρισμός

Συνολικά για το διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2012 πλέον των 50 εκ. τουριστών ταξίδεψαν εκτός Ιταλίας, δαπανώντας 17,6 δισ. ευρώ. Συγκεκριμένα στην Ελλάδα, για την εν λόγω περίοδο, οι επισκέπτες ανήλθαν σε 1,085 εκ., δαπανώντας 602 εκ. ευρώ για διανυκτερεύσεις συνολικά 9,4 εκ. ευρώ, ήτοι 64,02 ευρώ ανά διανυκτέρευση και 555 ευρώ ανά επισκέπτη.

Διεθνές Συνέδριο NAV

Εν θέματι Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στη Νεάπολη στις 17-19.10.2012, με αντικείμενο την Εξοικονόμηση Ενέργειας, την κρίση στη Ναυτική Βιομηχανία και την Καινοτομία Υλικών, είχε ως τιμώμενη χώρα την Ελλάδα. Συμμετέχοντες προέρχονταν από τον πανεπιστημιακό χώρο, καθώς και κεντρικό θέμα του συνεδρίου ήταν η έρευνα και οι εξελίξεις στον τομέα της ναυπήγησης, επιχειρηματίες του ναυτιλιακού κλάδου, ενώ τις εργασίες άνοιξε ο δήμαρχος της Νεαπόλεως κ. De Magistris. Ομιλητής εκ μέρους της Ελλάδας ήταν ο κ. Π. Γιαννοΐδης, Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ελληνικού Ινστιτούτου Ναυτικής Τεχνολογίας και Πρόεδρος της εταιρείας Oceanking A.E.

ΠΟΛΥΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Πρωτοβουλία Αδριατικής & Ιονίου

Το πρώτο εξάμηνο του 2012 την Προεδρία της Πρωτοβουλίας άσκησε η Σερβία, ενώ από το δεύτερο εξάμηνο του έτους και μέχρι το Μάιο του 2013 ασκείται από τη Σλοβενία.

Από τις δράσεις της Γραμματείας της Πρωτοβουλίας, συγκερατείται ότι στις 22.11.2012 η Επιτροπή Υψηλών Αξιοματούχων συνήλθε στην Αγκόνα, ανακοινώνοντας τα εννέα projects που θα συγχρηματοδοτηθούν από την ΠΑΙ με 204.069,90 ευρώ από 500.000 ευρώ συνολική αξία.

Η Ιταλία ανάλαβε πλήθος πρωτοβουλιών για υποστήριξη της θεσμοθέτησης Μακροπεριφέρειας Αδριατικής-Ιονίου. Στις 14.12.2012 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε την επίσημη εντολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την έναρξη της επιχειρησιακής στρατηγικής με στόχο την ίδρυση το 2014 Μακροπεριφέρειας Αδριατικής-Ιονίου.

Μνημόνιο Κατανόησης Επιμελητηρίου L'Aquila και Ιταλο-Ελληνικού Επιμελητηρίου Αθήνας

Στις 22.10.2012, υπεγράφη Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ του Ιταλο-Ελληνικού Επιμελητηρίου της Αθήνας και του Επιμελητηρίου της L'Aquila, για την προώθηση δράσεων που θα ευνοήσουν την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, την οικονομική και θεσμική συνεργασία και τις εμπορικές ροές.

Η υπογραφή του εν λόγω Πρωτοκόλλου πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της επιχειρηματικής αποστολής του Ιταλο-Ελληνικού Επιμελητηρίου της Αθήνας στην πόλη L'Aquila της κεντρικής Ιταλίας, στο χρονικό διάστημα 20 - 23 Οκτωβρίου.

Από το κείμενο του Μνημονίου, συγκρατούνται, μεταξύ άλλων, οι προθέσεις των δυο Επιμελητηρίων για ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας και των εμπορικών ανταλλαγών, προώθηση της επιχειρηματικότητας, μεταφορά καινοτομίας και ανάπτυξη της οικονομίας της γνώσης.